

“Juiste koers varen”

Voorzitter,

Allereerst dank voor iedereen die meegewerkt heeft aan de totstandkoming van deze Begroting. Er zijn veel technische vragen gesteld en beantwoord, dank daarvoor!

“Dalfsen zit in onrustig vaarwater” dat was onze titel bij de algemene beschouwingen van de perspectiefnota. Dit onrustig vaarwater wordt vooral ervaren op financieel gebied in relatie tot de wensen die we als raad hebben voor de gemeente Dalfsen.

Als je de burger vraagt naar hun beleving, zijn ze over het algemeen zeer tevreden, er zijn maar een paar wensen. Dat hebben wij ervaren tijdens het “Rondje van Dalfsen” en horen we ook van onze achterban. Er worden in elke kern woningen gebouwd, er zijn veel voorzieningen, elke kern heeft een eigen Kulturhus en we hebben mooie sportaccommodaties. Er is aandacht voor werkgelegenheid en armoede en de ervaringscijfers over de jeugdzorg en de WMO waren in 2018 nog weer beter dan in 2017. Wij trekken hieruit de conclusie dat we de juiste koers varen.

Echter de financiële cijfers vragen helaas écht om een andere koers. Die andere koers vraagt om drastische keuzes. We moeten bezuinigen. Er is ambtelijk veel voorwerk gedaan en er ligt nu een voorstel van het college. Het is nu aan de raad om deze keuzes af te wegen en die keuzes te maken die passen bij ons gedachtengoed. Wij kiezen voor zaken die we écht belangrijk vinden. We willen investeren voor de langere termijn, voor onze kinderen! Zoals u van het CDA gewend bent!

Opnieuw moeten we keuzes maken! Welke koers wil het CDA varen?



Wij vinden het belangrijk de beloftes die we gedaan hebben waar te maken.

Gezien de tekorten, hebben we alles opnieuw bekeken en afwegingen gemaakt. Wat willen we écht? Wat kan een tandje minder? We willen een sterke samenleving, een eerlijke economie en een samenleving waarin iedereen mee kan doen. We hebben de voorgestelde ombuigingen en de voorgestelde niet-ombuigingen in relatie tot het voorstel voor de extra inkomsten kritisch besproken en gewogen.

We hebben een buffer in onze reserves. Eenmalig negatief begroten vinden wij nog geen groot probleem, zolang het maar incidenteel is en we uitkomen op de vereiste sluitende begroting. Waarbij er ook voor de toekomst nog voldoende reserves overblijven om eenmalige investeringen mogelijk te maken, die leiden tot een hoger ambitieniveau.

De opgave die we als gemeente hebben, willen wij in principe niet bij onze inwoners neerleggen.

Maar we begrijpen ook dat we hier - ondanks de bezuinigingen - niet geheel aan ontkomen....

Als er dan toch een verhoging van lasten moet worden doorgevoerd, vinden wij dat die in verhouding moet zijn met de verhoging van de afvalkosten. [1]

De CDA-fractie gaat voor een gemeente die dicht bij de mensen staat. Wij investeren liever in de mens dan in steen en openbaar groen. Op basis van dit uitgangspunt hebben we de ombuigingen beoordeeld.

- Vervallen consultatiebureaus Nieuwleusen en Lemelerveld. Wij vinden het belangrijk dat gezinnen in beeld blijven, dat kinderen bij wie problemen spelen in een vroeg stadium gesignaleerd worden. Korte lijnen en aanwezigheid in de kern draagt hieraan bij. Wij zijn dan ook tegen het sluiten van deze vestigingen [2]. Wel willen we het college de opdracht geven de mogelijkheid te onderzoeken om de vestiging in Lemelerveld te verhuizen naar het Kulturhus in Lemelerveld. Dit leidt tot meerdere win-win situaties. Inzet van het Kulturhus waarvoor het bedoeld is "ontmoeten van mensen" en dicht bij het maatschappelijk werk, wat de samenwerking bevordert. [1]
- Balie burgerzaken Lemelerveld. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente bereikbaar is voor iedereen. Dat er een plek is waar mensen met vragen terecht kunnen. Het ingevoerde Infopunt kan hier een prima rol in vervullen. Wij kunnen ons vinden in het sluiten van de balie voor burgerzaken, op voorwaarde dat het Infopunt voldoende is ingericht [2] en de niet kostendekkende tarieven voor het bezorgen van reisdocumenten wordt gehandhaafd.
- Wij vinden de levensvatbaarheid van de Kulturhusen zeer belangrijk, het Kulturhus is wat ons betreft de plek in een kern waar mensen op een laagdrempelige manier samen komen. Vandaar ons verzoek voor van het verhuizen van het consultatiebureau in Lemelerveld ter compensatie voor de wegvallende huurinkomsten van de balie.
- Het laten vervallen van het uitvoeringsprogramma Kerngezond Dalfsen. We hebben tijdens de evaluatie geconcludeerd dat dit programma zeker toegevoegde waarde biedt. Naast dit programma heeft SAAM meer programma's, wij stellen voor om hier een lager bedrag voor beschikbaar te stellen. [3] Met daarbij de opdracht aan SAAM om zelf kritisch te kijken binnen de programma's wat minder kan. We moeten immers allemaal bezuinigen. We geven daarbij mee kritisch te kijken naar de inzet en deelname van activiteiten.

- Het tweejaarlijks meten van de onderhoudskwaliteit (CROW). Wat is het risico buiten het niet meer kunnen verantwoorden aan de raad als we de meting 1x per 2 jaar doen in plaats van 2x per jaar? [3] [4]
- De begraafplaatsen liggen er keurig bij, dit vinden wij belangrijk. Toch zouden wij graag een berekening ontvangen: Wat is het financieel voordeel als we het onderhoud van de begraafplaatsen aanpassen van A-niveau naar B-niveau? [4] Dit ter vergelijking met onze woonomgeving welke op B-niveau wordt onderhouden. Dit is immers de omgeving waar we dagelijks verblijven.
- Duurzaam terreinbeheer. Wij vinden het belangrijk dat duurzaamheidsprincipes worden vastgehouden, maar zien geen noodzaak in de certificering die hiervoor bestaat. Het loslaten van een keurmerk mag geen reden zijn tot verminderen van de focus. [5]
- De CDA-fractie is zeker voor het stimuleren van de biodiversiteit van het landschap. Meer insecten zorgt voor meer vogels en dit draagt bij aan onder andere de bestrijding van de eikenprocessierups. Kan de het college ons meenemen in dit plan en de planning hoe we dit gaan stimuleren? [5]
- Het college geeft aan de maatschappelijke voorzieningen nader te bezien. Met betrekking tot de zwembaden, is de CDA-fractie van mening dat we deze voorzieningen graag willen behouden. We vragen het college onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een beter verdienmodel. [6] Wij denken dat de exploitatie aanzienlijk beter kan door "commerciëler" te denken en te handelen.
- Met betrekking tot het nieuwe beleid voor inzet van de cultuurcoach en het verstrekken van subsidies op gebied van cultuur willen we het college vragen hier sober maar wel doelmatig mee om te gaan? [7]
- Er is een financieel voordeel bij de gemeenschappelijk regeling van de GGD. De CDA-fractie vraagt het college ook toe te zien naar synergievoordelen bij de overige gemeenschappelijke regelen. Dat is toch immers één van de redenen van het aangaan van deze regelingen? [8]

Naast deze ombuigingen is het taak om grip te krijgen op de kosten van de jeugdzorg en de WMO. Als we naar de cijfers kijken ten opzichte van andere gemeenten, dan doen we het op een financieel vergelijkbaar niveau. Er zijn actieplannen opgesteld om meer grip op de kosten te krijgen. Dit is zeker nodig, want als CDA-fractie zijn we van mening dat het geen open-einde financiering kan blijven. We begrijpen dat het lastig is om nu al inzichtelijk te krijgen of alle investeringen op preventie de vruchten afwerpt, die we voor ogen hebben. Toch vragen we hier aandacht voor: laten we hier kritisch op zijn. Wij zijn van mening dat we de verantwoordelijkheid moeten laten, waar deze thuishoort. Dat is wat de jeugd betreft in de eerste plaats bij de ouders. De vraag blijft: waarvoor zijn we als gemeente verantwoordelijk? En waarvoor willen we als gemeente verantwoordelijk zijn?

Het meenemen van de incidentele extra opbrengsten jeugd volgens landelijk beleid vinden wij lastig, want deze blijft zonder een keiharde toezegging onzeker. Echter gezien de ruimte, ook al is deze beperkt in 2023, durven wij dit risico te nemen. Ook als we kiezen voor een iets lagere ozb-verhoging.

In dit geheel hebben we nog geen rekening gehouden met de onderzoeken die nog gedaan worden en ook nog tot ombuigingen kunnen leiden. We gaan ervan uit dat hier ook nog incidentele - of structurele ruimte gaat ontstaan.

In de begroting is er al op voorgesorteerd dat we akkoord gaan met de aanpassingen van het voorplein. Er is zelfs alweer een nieuw persbericht uitgegaan. Dit terwijl dit onderwerp de komende maand nog opnieuw op de agenda staat. Voor zover wij zien is er niets veranderd aan het voorstel m.u.v. de afschrijvingstermijn op ons verzoek. De CDA-fractie vindt dit niet erg creatief en vindt het teleurstellend dat er weinig is gedaan met het verzoek van de raad.

Het toevoegen van het voordelige saldo van de septembercirculaire aan de stelpost ambities raad, geeft ons de ruimte voor onverwachte kosten én wensen uit de Kleurrijke kubus en het coalitieakkoord.

Voorzitter, ik kom tot een afronding. Zoals gezegd, als de CDA-fractie moet kiezen, dan investeren wij liever in de mens dan in materiaal. Maar wel met daarbij een nuance, dat we niet gaan pampere. Iedereen verdient een goed leven. We moeten de verantwoordelijkheid zoveel als mogelijk laten waar deze thuishoort.

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ons allen, alleen dan kunnen we samen de juiste koers varen en komen we verder!

CDA-fractie Dalfsen

Janine Schiphorst, Roel Kouwen, Wim Massier, Bert Ruitenbergh en Betsy Ramerman